

וכל מה שהתפיסה הכללית היא יותר חזקה אצלו, ככה תגדל שמוחתו, וככה יוכה יותר לראות האור האלהי, כי שם מלא חל על עולם מלא, ולית שכינתא שריא באתר חסיר, וכיון דבאתר חסיר או פגים לא שריא, אך תשרה באתר שהכל נטול וחסר, ואין שם כי אם נקודה דלה מצעורה ואפסות, שהיא הפרטיות האנוכית לכדה.

והתביעה הזאת להיות תמיד נתון ביסוד הכללי, בצרורא דלעילא דכבה חיי כולא, הוא יסוד נשמת הצדיקים, המתהלכים לפני האלהים, ומתענגים על ה'. והם צריכים להתחזק לדעת את עצמות רצונם, ושלא לענוב משום מניעה שבעולם, רק תמיד יגדלוהו יקדשוהו וישארוהו, ויזכו לברכת ה', מיסוד בכל מכל כל".

הפשוט העצמי ואור הני הפלל

גם התנועה המצויה בדרוני, לבקשת השלמות הרחנת של היחיד, ולמימוש עצמו, איננה נסיגה מדרוח הכללית, והיא אינה אלא תחילת טפסופים של מדרגה עשירה זו. כי כשיבוא האדם לדייק פנימי, בעצם נקודת הזיותו, ימצא כי אין בליבו אלא את עם ה' כולו, ועומק מילמושו העצמי אינו אלא חיי עם שלם, כנאלת עולמים בבית ה'. מימוש עצמי פחות מזה, לא יוכל להניח את לבבו של מי שנשמת קודש חקוקה בו.

לפיכך מבין שכל התנועה האישית, למימוש העצמי, איננה מנחה שונה מהתעוררות הרוח הכללית כלל. כי הפרי המוגמר של הכשלת היחיד תהיה מציאת אור חיי האמיתיים, שהם אינם אלא בנדולת העם, בני קודש המלא בעושר חיי קודש אוריים, שידרו את צמאון הנפשות והנשמות כולן, במילוי ובשופע מאור חיי העולמיים. לאור זה עורגות כל הנשמות, וכל עוד לא תמצאנה מנוחה אמיתית זו, לא יחדלו תנועות החופש ובקשת ההשתלמות האישית.

בהקשר זה ראוי להביא את דבריו הנפלאים של הרב קוק בעניין ההשתקעות בשלמות האישית לכדה, וזו לשונו וארות הקודש ג עמ' קמ"ו:

"האדם צריך להחליץ תמיד ממסגרותיו הפרטיות הממלאות את כל מהותו. עד שכל העיונותיו סובבים תמיד רק על דבר גורלו הפרטי, שזה מוריד את האדם לעומק הקטנות, ואין קץ ליסורים גשמיים ורחמיים, המסובבים מזה. אבל צריך שתהיה מחשבתו ורצונו, ויסוד רעיונותו * נתונים להכללות, לכללות הכל, לכללות העולם, לאדם, לכללות ישראל, לכל היקום, ומהו תחבסם אצלו גם הפרטיות שלו בצורה הריאית."